หลักสูตรประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๔๙๑

ศธ02
.7/491ห

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ห้องสมุดกรมพระศิลปากร
มิ.ย. ๒๕๑๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ค.ป. 76.

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
คณะกรรมการการศึกษาวิชาชีพแห่งชาติ

ศธ02
.7/491ห

หลักสูตรประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๔๙๑

พิมพ์ครั้งแรก ๒๐,๐๐๐ ฉะบับ

โรงพิมพ์คุรุสภา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ส. ๑๐๑/๒๔๙๑

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรชั้นประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๘๐ ให้เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำหลักสูตรประถมศึกษาขึ้นใหม่ ดังที่ปรากฏท้ายคำสั่งนี้ และให้ใช้หลักสูตรนี้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ๒๔๙๒ เป็นต้นไป.

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๔๙๑

รัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรประถมศึกษา

(๔ ปี)

พ.ศ. ๒๔๙๑

คำชี้แจงเบื้องต้น

๑. ความมุ่งหมาย

แผนการศึกษาชาติกำหนดการเรียนชั้นประถม—ศึกษาไว้ ๔ ปี แบ่งเป็นชั้นประถมปีที่ ๑, ๒, ๓ และ ๔ หลักสูตรนี้จึงถือเกณฑ์ว่า เด็กที่แรกเข้ารับการเรียนไม่มีพื้นความรู้ทางหนังสือมาก่อน และมีอายุไม่ต่ำกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ กับกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรให้เด็กที่เริ่มเรียนในชั้นประถมปีที่ ๑ อ่านออกเขียนได้โดยรวดเร็ว และให้เด็กที่เรียนในชั้นประถมปีที่ ๒, ๓, และ ๔ ได้เรียนวิชาสมแก่อัตตภาพ

๒. เวลาเรียน

ตามปรกติในรอบสัปดาห์หนึ่งให้มีเวลาเรียน ๖ วัน และในรอบปีควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ วัน

อัตราเวลาเรียน

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง			
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔
ศีลธรรม	๑	๑	๑	๑
หน้าที่พลเมือง	๑	๑	๑	๑
ภาษาไทย	๑๑	๑๑	๙	๙
เลขคณิต	๓	๓	๔	๔
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	๒	๒	๒	๒
ธรรมชาติศึกษา	๒	๒	๓	๓
สุขศึกษา	๑	๑	๑	๑
วาดเขียน	๑	๑	๑	๑
ขับร้อง การฝีมือและการงาน	๓	๓	๓	๓
พลศึกษา การลูกเสือหรืออนุกาชาด	๓	๓	๓	๓
รวม	๒๘	๒๘	๒๘	๒๘

อัตราเวลาเรียนฉะเพาะภาษาไทย

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง			
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔
อ่าน	๔	๔	๓	๓
คัด	๒	๒	๑—๓๐	๑—๓๐
เขียน	๒	๒	๑—๓๐	๑—๓๐
แต่งความ	๓	๓	๓	๓
รวม	๑๑	๑๑	๙	๙

อัตราเวลาเรียนหลักสูตรเทียบ

(ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๔๗๘)

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง			
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔
ศีลธรรม	๑	๑	๑	๑
หน้าที่พลเมือง	๑	๑	๑	๑
ภาษาไทย	๑๐	๑๐	๘	๘
เลขคณิต	๒	๒	๓	๓
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์	๒	๒	๒	๒
ธรรมชาติศึกษา	๑	๑	๒	๒
สุขศึกษา	๑	๑	๑	๑
วาดเขียน	๑	๑	๑	๑
ขับร้อง การฝีมือและการงาน	๑	๑	๑	๑
พลศึกษา การลูกเสือหรืออนุกาชาด	๒	๒	๒	๒
วิชาบังคับ รวมวิชาภาษาไทยและวิชาที่สอนในภาษาไทย	๒๒	๒๒	๒๒	๒๒
วิชาเลือก วิชาชีพหรือวิชาภาษาต่างประเทศ	๖	๖	๖	๖
รวมวิชาบังคับและวิชาเลือก	๒๘	๒๘	๒๘	๒๘

หมายเหตุ

๑. อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้นี้ ถือเป็นอัตรามาตรฐาน ถ้าโรงเรียนใดจะกำหนดอัตราเวลาเรียนผิดไปจากนี้ไม่เกิน ๑ ชั่วโมง ให้ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจผ่อนผันได้

๒. ให้มีเวลาเรียนในวันหนึ่งไม่เกิน ๕ ชั่วโมง กำหนดเวลาเรียนสำหรับครั้งหนึ่ง ๆ ตามปรกติไม่เกิน ๔๕ นาที

๓. ในวันเปิดเรียนให้มีหยุดพักวันละ ๒ ครั้ง หยุดพักใหญ่ ๑ ชั่วโมง หยุดพักน้อย ๑๕ นาที (นอกอัตราเวลาที่กำหนดไว้) เวลาเปิดเรียนตามปรกติควรเป็นเวลา ๘.๓๐ น. และเวลาเลิกเรียน ๑๔.๔๕ น.

๔. ให้มีการประชุมเพื่ออบรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ใช้เวลานอกอัตราเวลาเรียน และให้อยู่ในดุลยพินิจของครูใหญ่ที่จะดำเนินการให้เกิดผลแก่การศึกษาของนักเรียน

๕. การสอนนั้นครูอาจสอนในห้องเรียนหรือห้องประชุม หรือบางวิชาอาจพาเด็กไปสอนกลางแจ้งหรือตามร่มไม้ เพื่อความเหมาะสมของบทเรียน หรือเพื่อช่วยให้เด็กเพลิด-เพลินในการเรียนได้ตามโอกาส

๖. การฝึกหัดวิชาลูกเสือที่ต้องไปฝึกหัดหรือแรมคืนที่อื่นนั้นให้เป็นเวลาพิเศษอย่างน้อยปีละครั้งหนึ่ง

๗. ให้โรงเรียนจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เป็นครั้งคราวตามโอกาส กับให้มีการฝึกหัดการงานตามสมควร.

หลักสูตร

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ศีลธรรม	พระรัตนตรัย พระพุทธประวัติโดยย่อ เบญจศีล เบญจธรรม มารยาทในการรับประทาน มารยาทในการประชุม สัมมาคารวะโดยทั่ว ๆ ไป ความเชื่อฟัง ซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ขยันในการงาน และทำการงานด้วยความมีระเบียบ การถือประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนบุคคล	๑. ให้นับถือและเลื่อมใสในพระพุทธศาสนากับได้ปฏิบัติในกิจพิธีตามประเพณีนิยม ๒. มุ่งในทางปฏิบัติให้มีกิริยามารยาทเรียบร้อย ๓. อบรมให้มีคุณงามความดีในอุปนิสสัย สำหรับนักเรียนที่ต่างศาสนาให้ปฏิบัติโดยอนุโลมตามความมุ่งหมายนี้

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
หน้าที่พลเมือง	**หน้าที่ต่อโรงเรียน** รักษาชื่อเสียงทรัพย์สมบัติ และระเบียบแบบแผนของโรงเรียน **หน้าที่ต่อครอบครัว** รักษาชื่อเสียงของตนเองและของวงศ์ตระกูล รักษาทรัพย์สมบัติของวงศ์ตระกูล ช่วยเหลือประกอบการงานให้ครอบ-ครัวและวงศ์ตระกูล **หน้าที่ต่อประชาคม** บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น บำรุงรักษาสาธารณสมบัติ ช่วยเหลือคนและสัตว์ที่ตกทุกข์ได้ยาก ยอมเสียสละเพื่อส่วนรวม **หน้าที่ต่อชาติ** รู้ความสำคัญของธงชาติ และเพลงชาติ รักชาติไทยและเกียรติของคนไทย รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ใช้สินค้าที่ไทยทำ **หน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์** จงรักภักดี และเคารพสักการะองค์พระ-มหากษัตริย์	๑. ให้รู้หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อโรงเรียน ต่อครอบครัวและต่อประชาคม ๒. ให้รู้หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อชาติ พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	หน้าที่ต่อรัฐธรรมนูญ รู้สิทธิและหน้าที่ในการเลือกตั้ง มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง รู้จักสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญ	
ภาษาไทย	๑. อ่าน ๒. คัด ๓. เขียน ๔. แต่งความ	๑. ให้สามารถอ่าน เขียน หนังสือสำหรับทำธุระกิจของสามัญชนให้สำเร็จประโยชน์ได้ ๒. ให้สามารถพูดได้ตามความคิดนึกถูกต้องตามภาษาได้เนื้อเรื่องและเหตุผล ๓. ให้วิชาหนังสือเป็นเครื่องทำให้ปัญญาแตกฉานและให้เกิดความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นไปในภายหน้าโดยถือเอา

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
		หนังสือและการอ่านเป็นครูสืบไป
	อ่าน ปีที่ ๑ และ ๒ อ่านหนังสือประเภท ก. แบบสอนอ่านมูลฐาน ข. แบบสอนอ่านประกอบ ปีที่ ๓ และ ๔ อ่านหนังสือแบบสอนอ่านตามที่กำหนดให้ ท่องบทอาขยานที่กำหนดให้ประมาณปีละ ๕๐ บรรทัด	๑. ส่งเสริมความสามารถ และความชำนาญในการอ่านเพื่อให้เด็กเพลิดเพลินและพอใจ ๒. ส่งเสริมให้ขยายวงการอ่านออกไปถึงหนังสือที่ดีอื่นๆ ๓. ส่งเสริมให้มีความรู้ในสิ่งที่แวดล้อม สนใจในปัญหาประจำวันของตนและความเป็นไปของประชาคม
	คัด เขียนตัวบรรจง มีวิธีเขียนถูกต้อง วางพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ วรรคตอน และช่องไฟได้ถูกต้อง	๑. ให้สามารถเขียนหนังสือได้ถูกต้อง ๒. ฝึกฝนความชำนาญ อบรมให้รัก

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
		ระเบียบและความงาม
	เขียน เขียนข้อความสามัญและรู้ความหมายของข้อความนั้น ๆ ยากง่ายเสมอหนังสือที่ใช้อ่าน	ให้สามารถเขียนข้อความที่ได้ฟังให้ถูกพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ กับรวดเร็วพอสมควร
	แต่งความ เข้าใจหลักง่าย ๆ ของวิชาหนังสือ จำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ จำอักษร ๓ หมู่ วิธีผันและตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ได้ตลอด เล่าหรือเขียนเรื่องสั้น ๆ ด้วยประโยคง่าย ๆ ไม่สับสนวนเวียนให้ผู้ฟังผู้อ่านเข้าใจได้ เขียนจดหมายที่มีข้อความอย่างธรรมดาได้ รู้จักชื่อและใช้เครื่องหมายวรรคตอนสามัญได้ถูกต้อง	๑. ให้สามารถเข้าใจระเบียบของถ้อยคำตามที่ใช้อ่านและเขียน ๒. ส่งเสริมให้สนใจในการใช้คำและประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษา ๓. ฝึกฝนให้ลำดับข้อความทั้งในการพูดและการเขียนได้ถูกต้องและชัดเจน

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
เลขคณิต	การนับ ตัวเลขไทยและอาระบิก บวก ลบ คูณ หาร ทั้งหารสั้นและหารยาว จำสูตรคูณได้ถึง ๑๒ การวัดทางยาว มาตราชั่งตวงวัดไทยและเมตริก การแลกเงินไทยกับเงินต่างประเทศที่ใกล้เคียง และประเทศที่มีการค้าขายติดต่อกับไทย บัญญัติไตรยางศ์ชั้นเดียว ทำบัญชีรับจ่ายอย่างง่าย ใบรับเงินและใบส่งของ	๑. ให้รู้ลักษณะและประโยชน์ของเลขจำนวน ฝึกให้นักเรียนคิดและทำกิจธุระที่เกี่ยวกับจำนวน ๒. ฝึกนิสสัยให้มีสมาธิ เกิดความแม่นยำ ละเอียดถี่ถ้วน รวดเร็ว ความคิดตามลำดับเหตุผล ความมั่นใจไม่ลังเล และให้เคยชินต่อการผจญและแก้ปัญหา ๓. ให้สามารถคำนวณกิจการที่ง่าย ๆ ซึ่งต้องใช้กันอยู่ทั่วไป มีการทำบัญชีหรือคิดราคาของเป็นต้น ให้สำเร็จประโยชน์ พอใช้ในการค้าขายแลก

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ภูมิศาสตร์ และ ประวัติศาสตร์	ภูมิศาสตร์ ทิศสำคัญและแผนที่ รูปพรรณสัณฐานของโลก แผ่นดิน ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ทะเล ฝั่งทะเล เกาะ กลางวันกลางคืน ลม ฝน ฤดูในประเทศไทย ทวีปและมหาสมุทร ประเทศไทยโดยทั่ว ๆ ไป เน้นหัวข้อพืชผลและโภคทรัพย์ของประเทศ การทำมาหากินของท้องถิ่นและของประเทศ การคมนาคม ประเทศใกล้เคียงได้แก่ จีน ญี่ปุ่น อินโดจีน มะลายา พะม่า และอินเดีย	เปลี่ยนตามธรรมดาได้ ๑. ให้รู้เรื่องประเทศไทย และประเทศใกล้เคียง ๒. ให้รู้ถึงความสมบูรณ์กับคุณค่าของพืชผลและโภคทรัพย์ในท้องถิ่น และในประเทศไทย ๓. ให้รู้เรื่องการทำมาหากินในประเทศไทยโดยละเอียด รู้ช่องทางและวิธีการปรับปรุงการทำมาหากินให้เหมาะสมแก่ท้องถิ่นหรือแก่ประเทศ

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์อย่างย่อของชาติไทย ตามหัวข้อต่อไปนี้ ถิ่นเดิมของไทย การอพยพ การตั้งภูมิลำเนา สมัยสุโขทัย สมัยศรีอยุธยา สมัยธนบุรี ประวัติศาสตร์อย่างย่อของสมัยกรุงเทพ ฯ เรื่องราวที่สำคัญเกี่ยวกับพระเจ้าราม-คำแหง พระนเรศวร พระนารายณ์ พระเจ้าตาก พระจุลจอมเกล้า ฯ พระสุริโยทัย ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร ท้าวสุรนารี ชาวบ้านบางระจัน พันท้ายนรสิงห์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับจีน อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส โดยสังเขป	๑. ให้รู้จักบ้านเมืองไทยว่าเป็นมาอย่างไร เพื่อให้เกิดความรักบ้านเกิดเมืองนอนและทะนุบำรุงให้เจริญถาวร ๒. ให้รู้ประวัติคนสำคัญของประเทศไทยเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี และได้รู้สึกบุญคุณของท่านเหล่านั้น

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
ธรรมชาติศึกษา	**เรื่องที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ** ดวงอาทิตย์ แสงแดด ความร้อน ความแห้งแล้ง การเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ธรรมชาติในเวลากลางวันและกลางคืน ดวงจันทร์ ดาว เดือนมืด เดือนหาย อากาศ น้ำ น้ำร้อนกับไอน้ำเดือด ไอน้ำในอากาศ เมฆ หมอก น้ำค้าง น้ำฝน รุ้งกินน้ำ ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ลมว่าว การเปลี่ยนทิศทางของลม ลมฝน ลมหนาว กลางคืนยาวกับตะวันอ้อมข้าว น้ำหลาก น้ำลด ไฟ ควัน ไฟป่า **กำเนิดการทรงอยู่และการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ตามฤดูกาล** สิ่งมีชีวิตกับไม่มีชีวิต สภาพของ	๑. หัดให้สนใจในธรรมชาติที่แวดล้อมตนอยู่โดยคำนึงถึงภูมิประเทศและฤดูกาล ๒. หัดให้รู้จักใช้ความสังเกตและวิถีสัมผัส ซึ่งเป็นหลักในการแสวงหาความรู้ ๓. ให้รู้ประโยชน์ที่มนุษย์ได้รับจากธรรมชาติ

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	พืชในฤดูแล้ง พืชเมื่อเข้าฤดูฝน การแตกตากับการงอกของเมล็ดพืช พืชจำพวกข้าว ผักสวนครัว พืชที่ให้น้ำตาลกับน้ำตาล ดอกไม้กับผลไม้ สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงบางชะนิด เช่น เสือ ลิง กระต่าย แมว สุนัข ฯลฯ สัตว์จำพวกกบ สัตว์พาหนะ เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย ฯลฯ แมลงมีปีก เช่น ผีเสื้อ ผึ้ง ฯลฯ แมลงไม่มีปีก เช่น มด ปลวก ฯลฯ สัตว์น้ำในท้องถิ่น ทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม เช่น ปลา กุ้ง ปู หอย ฯลฯ นกในท้องถิ่น การจับปลากับการเลี้ยงปลา การเลี้ยงเป็ดไก่ ห่านและหมู สัตว์เลื้อยคลาน เช่น งู จิ้งจก ตุ๊กแก เต่า ฯลฯ สัตว์ที่เป็นพาหะของโรค เช่น ยุง	

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	แมลงวัน หนู ฯลฯ จุลชีวันที่ทำให้เกิดโรคทางเดินของอาหาร ผลิตผลที่ได้จากธรรมชาติที่แวดล้อมกับการงานของมนุษย์ ที่เกี่ยวพันอยู่ด้วยผลิตผลเหล่านั้น พื้นแผ่นดิน ดินทราย ดินขาว ดินเหนียว อิฐ และเครื่องปั้นดินเผา สินแร่ เหมืองแร่ นา ไร่ สวน ทุ่งหญ้า และป่า หิน หินปูน ปูนขาว ปูนซีเมนต์ เชื้อเพลิงต่าง ๆ ประโยชน์ของพืช แป้ง น้ำมันพืช การเผาถ่าน น้ำทะเล เกลือ นาเกลือ เกลือสินเธาว์	
สุขศึกษา	การบำรุงร่างกาย โดยฉะเพาะในเรื่องอาหาร น้ำ อากาศ การออกกำลังกาย และการพักผ่อน การป้องกันอวัยวะที่สำคัญบาง	๑. ปลูกนิสสัยให้รักษาอนามัย และปฏิบัติตนให้แข็งแรง ๒. ให้รู้จักวิธีป้อง

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	อย่างมิให้เป็นอันตรายง่าย ได้แก่ หัวใจ ปอด ตา หู และฟัน การรักษาสุขลักษณะของร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ และเคหสถาน การป้องกันโรคติดต่อบางอย่าง ได้แก่หิด เหา กลาก เกลื้อน หวัด หัด อีสุกอีใส ตาแดง ริดสีดวงตา คุดทะราด และโรคติดต่ออันตราย เช่น อหิวาตกโรค ปิด ไข้ไตฟอยด์ ไข้หวัดใหญ่ ดีฟเทเรีย วัณโรค กาฬโรค มาลาเรีย และ โรคเรื้อน การปฐมพยาบาลอย่างง่าย ๆ อุบัติเหตุที่อาจบังเกิดได้ง่าย และการป้องกัน	กันโรคติดต่อบางอย่าง และรู้จักปฐมพยาบาลอย่างง่าย ๆ ๓. ปลูกนิสสัยให้รู้จักระมัดระวัง อุบัติเหตุและให้นึกถึงความปลอดภัยของตนและของผู้อื่น

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
วาดเขียน	วาดรูปจากตัวแบบ จากการลอกแบบ และจากความคิดนึก ให้พอเหมาะแก่วัยของเด็ก	๑. เพื่อฝึกหัดความสังเกตและรู้จักแสดงความสังเกตของตนด้วยรูป ๒. ให้รู้จักความสวยงามจากการใช้สี ๓. ฝึกให้เกิดนิสสัยรักความสวยงามและความละเอียดประณีต ๔. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน
ขับร้อง	เพลงรักชาติบ้านเมือง เพลงของโรงเรียน เพลง ๒ ชั้น และเพลงพื้นเมือง โดยฝึกหัดร้องเป็นหมู่และร้องเดี่ยว	๑. ฝึกการใช้เสียงดนตรี และให้รู้จักจังหวะ ๒. ให้เพลิดเพลินร่าเริงและรู้จักใช้เวลาว่าง ๓. ให้การร้องเพลงเป็นเครื่องกล่อม

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
		เกลาให้เกิดอุปนิสสัยอันดีงาม
การฝีมือและการงาน	ให้เลือกเรียนหมวดละ ๑ วิชา ชาย หมวด ก. การฝีมือ ๑. การจักสาน ๒. การทำเครื่องเล่นและเครื่องใช้ หมวด ข. การงาน ๑. การทำสวน ๒. การเลี้ยงสัตว์ ๓. การช่างไม้เบื้องต้น หญิง หมวด ก. การฝีมือ ๑. การเย็บปักถักร้อย ๒. การจักสาน ๓. การทำเครื่องเล่นและเครื่องใช้ หมวด ข. การงาน ๑. การเรือน	๑. ฝึกให้เกิดนิสสัยรักการงาน มีความริเริ่มและสนใจในการประดิษฐ์ ๒. รู้จักใช้เครื่องมือในการฝีมือและการงาน ๓. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	๒. การทำสวน ๓. การเลี้ยงสัตว์ **การฝีมือ** ๑. **การจักสาน** การทำเครื่องใช้ง่าย ๆ เช่น พัด ชะลอม เสื่อ ฯลฯ โดยการสานด้วยวัตถุต่าง ๆ เช่น ใบมะพร้าว ใบลาน ใบเตย ใบตาล ไม้ไผ่ หวาย กก ฯลฯ ๒. **การทำเครื่องเล่นและเครื่องใช้** การทำเครื่องเล่นและเครื่องใช้ง่าย ๆ โดยการประดิษฐ์ด้วยวัตถุต่าง ๆ เช่น กระดาษ ไม้ระกำ ดินเหนียว ไม้ไผ่ เปลือกหอย ฯลฯ การฉลุเป็นลวดลายและให้สี ๓. **การเย็บปักถักร้อย** การเย็บ ซุน ปะ ปัก และถัก การจัดและร้อยดอกไม้ การทำใบตอง **การงาน** ๑. **การทำสวน** การทำสวนดอกไม้ สวนครัวและการปลูกพืชไร่	

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	การบำรุงรักษาและการใช้ปุ๋ย การเลือกใช้ เก็บรักษาและซ่อมเครื่องมือ ๒. การเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ ห่าน หมู แพะ ปลา ฯลฯ การให้อาหาร การรักษาความสะอาดที่อยู่ของสัตว์ การป้องกันโรคและอันตรายอื่น ๆ ๓. การช่างไม้เบื้องต้น การใช้ค้อนและเลื่อยเพื่อประกอบวัตถุง่าย ๆ จากเศษไม้ เช่น ลังใส่ของ ม้ารองนั่ง เป็นต้น ๔. การเรือน การจัด ตกแต่งและรักษาเครื่องใช้ และบ้านเรือน การซักฟอก การครัวเบื้องต้น	
พลศึกษา	ฝึกซ้อมกำลังกาย ให้สมบูรณ์แข็งแรงตามความเจริญ แห่งวัย โดยการเล่นกีฬาต่าง ๆ การหัดกายบริหารและการเล่นที่ออกกำลังกายอื่น ๆ	๑. อบรมให้มีใจรักการกีฬาที่มีระเบียบ ๒. อบรมให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และรู้

ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ

วิชา	รายการที่ต้องสอน	ความมุ่งหมาย
	ให้สามารถขึ้นต้นไม้ ว่ายน้ำ ขี่ม้า ขี่รถจักรยาน ได้ตามสมควรแก่ภูมิประเทศ	แพ้รู้ชะนะ ๓. อบรมให้แข็งแรง และคล่องแคล่วว่องไว สามารถในการช่วยตนเอง ยามคับขัน
การลูกเสือ หรือ อนุกาชาด	ตามหลักสูตรวิชาลูกเสือตรี หรือ ตามหลักสูตรวิชาอนุกาชาดชั้นตรี	เพื่อช่วยเหลือการอบรมต่อเติมการอบรมทางบ้าน ทางวัดและทางโรงเรียน.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา
นายสหัส กาญจนพังคะ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา
๒๕ กันยายน ๒๔๙๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน